

The sound of America

(werktitel)

Als je het aanbod aan koormuziek beluistert kom je snel tot de vaststelling dat elke regio - elk land zelfs - zijn eigen stijl en uitstraling heeft. Muziek uit de Baltische Staten zal heel anders klinken dan bijvoorbeeld Spaanse of Italiaanse muziek en Duitse volksmuziek anders dan Ierse Volksliederen. Laat staan dat we ons continent zouden verlaten en op verkenning zouden gaan in de Arabische of Chinese gezangen.

Zo ook Amerika !

Het continent aan de overkant mag dan al zijn wortels hebben in de Europese cultuur, het kende zijn eigen evolutie en gaf in snel tempo zijn eigen "Sound" aan "zijn" muziek en zo ook aan de koormuziek, niet op zijn minst door geïmporteerde Afrikaanse invloeden.

Wanneer men zich een beeld tracht te vormen van wat eigen is aan de Amerikaanse Muziek, ...wat het woord Amerikaanse Muziek bij ons oproept - en eigenlijk bedoelen we hier in feite de U.S.A. - komt men snel bij muziekvormen zoals : Gospel, ...Musical,Jazz,Country Music, de grote koorwerken in Salt Lake City.

Maar er is meer ! Denken we maar aan artiesten zoals Frank Sinatra, .. Norah Jones,of "Barbershop Music" en the songs van het bekende trio "The Andrew Sisters".

Uiteindelijk – en niet te vergeten – zijn er ook nieuwe hedendaagse koorcomponisten zoals Eric Whitacre, ondertussen bij ons welbekend.

Genoeg materiaal om eens te proeven en te genieten van deze "Sound of America"

Gospel

Het Engelse woord 'Gospel' betekent evangelie en komt van het Oud-Engels *goð* (goed) spell (nieuws, boodschap) en betekent dus net als het Griekse evangelie *goed nieuws* of *goede / blijde boodschap*.

De gospelmuziek werd geboren in de katoenvelden van de zuidelijke staten van de Verenigde Staten van Amerika. Het is zwarte religieuze muziek die sterk beïnvloed werd door zowel de ritmische muziek die de slaven meebrachten uit Afrika alsook door de 'bevindelijke' manier van geloven van de blanken. Het leven na de dood, vaak aangeduid als het oversteken van de rivier de Jordaan, is een zeer vaak terugkerend thema.

We kozen 3 werken die hierbij aansluiten :

- **I'm gonna tell the gospel story** van Joseph Graham.
- **Down to the river to pray** van Ken Medema en bewerkt door Mary McDonald
- **Like a mighty stream** van Moses Hogan

Moses Hogan (1957 – 2003) was een Amerikaanse componist en bewerker van koormuziek vooral bekend voor zijn unieke en mooie bewerkingen van Afro-Amerikaanse spirituals die hem internationale faam opleverden. Zijn bewerkingen zijn meestal veeleisend en niet zelden achtstemmig, maar het zijn telkens pareltjes. Gelukkig vonden we ook enkele eenvoudiger werken. Moses Hogan stierf op 45-jarige leeftijd ten gevolge van een hersentumor.

America, my Home.

Geen land bezingt meer de heimwee naar zijn thuisland dan de Verenigde Staten. Is het heimwee naar het land van oorsprong na de immigratie, heimwee naar thuis bij het vechten van buitenlandse oorlogen, of verlangen naar het thuisland van de “eeuwige jachtvelden”...wie zal het zeggen ?

Feit is dat composities rond dit thema hun eigen typische sfeer van de “Amerikaanse Grandeur” uitstralen : Amerika.... waar het goed is om te wonen ! Het zijn “dít” composities die ook dikwijls worden gebracht door de grote koren uit Salt Lake City.

“**The Road Home**” bewerkt door Stephen Paulus kan ons zeker bekoren.

Stephen Paulus schreef meer dan 150 werken gaande van zijn Holocaust Oratorium “To Be Certain of the Dawn” tot het Anthem “Pilgrims Hymn” dat gezongen werd op de begrafening van President Reagan en Gerald Ford. Zijn oeuvre wordt zeer gesmaakt en veelvuldig gebracht door de allerbeste koren zoals de New York Choral Society, de Dale Warland Singers en andere...

Hedendaagse componisten

Als je op verkenning gaat in de Amerikaanse Muziek kun je niet anders dan even stil te staan bij enkele werken van Eric Whitacre. Deze componist geboren in 1970 raakte vooral bekend door zijn experiment “A virtual Choir” waarbij duizenden jongeren overal ter wereld hun eigen partij (sopraan, alt, ...) inzongen van enkele van zijn composities waarna alles samengebracht werd tot één harmonieus klinkend geheel.

We kozen van hem twee werkjes :

- **Seal Lullaby**
- **Kalá, Kallá** uit “Five Hebrew Love Songs”

Peter Anglea (geboren in 1988) lid van de Rivertree Singers in Greenville en een startend jong componist tijdens zijn vrije tijd. Professioneel werkt hij als webdesigner. We zingen van hem :

- **Jubilate Deo**

Musical

Toen toneel en opera al eeuwen bestonden, was er van musical nog geen spoor te bekennen. De eerste stap naar musical werd rond 1800 gezet, toen in Amerika muzikaal vermaak gezocht werd dat een tegenwicht kon bieden aan de zware opera's. Muzikale genres die zo het levenslicht zagen waren onder meer de revue, de burleske, de operette, de komische opera, de vaudeville en de extra vaganza. Kenmerken uit deze theatervormen - zoals een afwisseling van gezongen en gesproken tekst, grote balletten, en kleurrijke kostuums en decors - legden vervolgens de basis voor muzikale komedies. En die groeiden rond de overgang van de 19e naar de 20e eeuw in de Verenigde Staten op hun beurt weer uit tot musicals.

De productie die beschouwd wordt als de eerste echte musical is Showboat. In deze Amerikaanse muziektheaterproductie uit 1927 waren de liedjes en de muziek voor het eerst geen losse op zich staande delen, maar een eenheid. Bovendien was de inhoud anders dan in de bestaande muzikale komedies. Showboat kende geen traditioneel liefdesverhaaltje met een gelukkig slot maar was gebaseerd op een roman, waarin alcoholisme en rassenproblematiek voorop stonden.

Na Showboat liep de groei van de musical door en verwierf het een heel eigen plek binnen het theater. En zoals iedere goede theatervorm, is het steeds in ontwikkeling gebleven. Naast de traditionele "song and book musicals", waarin gesproken gedeeltes en liedjes elkaar afwisselden, ontstonden de zogenaamde doorgecomponeerde producties. Daarin wordt, net als in de meeste opera's, alle tekst op muziek gezet en gezongen. Het is niet voor niets dat deze producties ook wel "Broadways opera's" genoemd worden. Als tegenhanger van alle groots opgezette producties ontstond de kleinschalige musical, met soms maar 1 speler op het toneel. Maar hoe ver de ontwikkelingen ook gaan, de basis van musicals wordt eigenlijk steeds gevormd door muziek, dans en liedjes die geïntegreerd zijn in het verhaal dat wordt verteld.

Leonard Bernstein (1918 – 1990) een alom bekende dirigent, componist en pianist was gedurende lange tijd dirigent van de New York Philharmonic en vooral bekend omwille van zijn musical "West Side Story". Even succesvol maar misschien minder bekend is "Wonderful Town" waar het verhaal gebracht wordt van twee zusters die in New York hun succes komen zoeken als schrijfster en als actrice. John Purifoy verwerkte de hoogtepunten in een medley die best meevalt en haalbaar is om met het koor te zingen. Misschien kan hier samengewerkt worden met enkele blazers van de Harmonie van Herent.

- **Wonderful Town** van Leonard Bernstein bewerkt als medley door John Purifoy

Music Mix

Je kunt niet alle muziekperiodes noch alle stijlen in één programma vatten. Het vijfde deel van het concert is om die reden een “mix” van enkele typische nummers uit het Amerikaanse Repertorium.

George Gershwin (1898 – 1937) was componist en pianist. In zijn composities kon hij klassiek combineren met toegankelijke melodieën, waarvan er sommige ondertussen wereldwijd bekend zijn. Meest bekende orkestwerken zijn “Rhapsody in Blue”, “An American in Paris” en de opera “Porgy and Bess”.

Hij week uit naar Parijs om te kunnen studeren bij Nadia Boulanger (een toen zeer gerenommeerde lerares die musici zoals Aaron Copland, en John Eliot Gardiner vormde) maar die weigerde hem. Tijdens zijn verblijf in Parijs begon hij te werken aan zijn compositie “An American in Paris”. Terug in New York schreef hij “Porgy & Bess” samen met zijn broer Ira. Initieel was deze opera een flop maar vandaag is het een van de meest belangrijke Amerikaanse Opera’s van de twintigste eeuw.

Gershwin verhuisde later naar Hollywood waar hij heel wat filmmuziek componeerde tot hij in 1937 stierf ten gevolge van een hersentumor.

Het gekende lied “Summertime” uit de opera Porgy & Bess kan op het concert niet ontbreken. “Porgy and Bess” vertelt het verhaal van de gehandicapte bedelaar Porgy en de zwierige schoonheid Bess. Door haar foute vrienden is ze aan de drugs geraakt, maar de simpele Porgy krijgt haar weer clean. Als Porgy zijn rivaal Crown vermoordt en daarmee bewijst dat hij zijn vrouw kan beschermen, komt hij tijdelijk in de gevangenis. Bij terugkomst blijkt Bess toch voor het opwindende leven in New York te hebben gekozen. Porgy vraagt welke richting New York is en vertrekt naar het Noorden. Dit is echte liefde !

De opera is na de dood van Gershwin populairder geworden. Toch wordt het werk weinig opgevoerd, mogelijk omdat het moeilijk is om een goede bezetting bij elkaar te krijgen van zwarte operazangers. Gershwin heeft namelijk testamentair bepaald dat alleen zwarte mensen de opera mogen opvoeren. Wel worden diverse stukken uit de opera nog steeds regelmatig uitgevoerd in jazzbewerkingen. Met name *Summertime*, *It ain't necessarily so* en *I loves you, Porgy* worden als klassiekers beschouwd. gs.

- **Summertime** (Gershwin – bewerkt voor koor door Ralph Hunter)

Frank Sinatra (1915 – 1998) was een Amerikaanse zanger, acteur, en producer. Hij was een van de meest populaire en invloedrijke muzikale artiesten van de 20-ste eeuw.

Hoewel hij nooit formeel leerde hoe je muziek moest interpreteren, had hij een natuurlijk en intuïtief begrip van hoe je er moest mee omgaan. Reeds op jonge leeftijd werkte hij hard om zijn potentieel te ontwikkelen. Hij was gekend als perfectionist, werd opgemerkt omwille van zijn steeds voortreffelijke kledij, en eiste steeds dat opnames live zouden worden opgenomen. Van hem zingen we My Way

- **My way** (Jacques Revaux – bewerking Mathias Becker)

Cy Coleman (1929 – 2004) was een wonderkind dat reeds pianorecitals gaf op zesjarige leeftijd. Vooraleer zijn Broadway carrière te starten leidde hij het “ Cy Coleman - trio”.

Van zijn hand is “The Rhythm of Life” uit de musical Sweet Charity, musical waaruit ook de Song “Big Spender” bekend werd.

Er bestaan van deze song twee koorbewerkingen waarvan de meest bekende deze is van Richard Barnes. Deze bewerking is niet zo eenvoudig en is geschreven voor vierhandig klavier. Wij houden het bij de bewerking van John Leavitt maar die daarom niet minder pittig is.

- The Rhythm of Life (Cy Coleman – John Leavitt)

Aaron Copland (1900 – 1990) was een Amerikaanse Componist, leraar compositie, schrijver, en later dirigent van zijn eigen werken. Hij werd door zijn collega's beschouwd als de Decaan van de Amerikaanse Componisten. De open en traag evoluerende harmonieën in veel van zijn muziek worden beschouwd als typisch voor de “Sound” van de Amerikaanse Muziek omdat deze de sfeer oproepen van de weidse landschappen en de pioniers van het eerste uur. Voorbeelden hiervan zijn zijn “Fanfare for the Common Man” en “Third Symphony” met de o zo typische kopers.

In tegenstelling tot Gershwin kon hij wél drie jaar studeren bij Nadia Boulanger.

We zingen van hem een leuk werkje :

- Ching-a-Ring Chaw (bewerkt voor koor door Irving Fine)
Originele compositie was voor solo & piano uit de bundel “Old American Songs”.

Stephen Collins Foster (1826 – 1864) is gekend als “The Father of American Music”. Hij schreef meer dan 200 liederen waarbij de meest gekende zijn : “Oh! Susanna”, “Camptown Races”, “Swanee River”, “My Old Kentucky Home”, “Jeanie with the Light Brown Hair”, “Old Black Joe”, “Beautiful Dreamer”.

- Oh! Susanna (bewerkt door Mark Hayes)

Dit basisprogramma bestemd voor het koor wordt wellicht nog aangevuld met een sopraan soliste die enkele nummers brengt uit het Amerikaanse Repertoire.